

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Uredništvo in upravnništvo: Kolodvorske ulice šte. 15. — Zurednikom se more govoriti vsak dan od 11. do 12. ure. — Rokopisi se ne vračajo. — Inserati: Šeststopenjska petič-vrsta 4 kr., pri večkratnem ponavljanju daje se popust. — Velja za Ljubljano v upravnishvu: za celo leto 6 gld., za pol leta 3 gld., za četrt leta 1 gld. 50 kr., na mesec 50 kr., pošiljatev na dom velja mesečno 9 kr. več. Po pošti velja za celo leto 10 gl., za pol leta 5 gld., za četrt leta 2 gld. 50 kr. in za jeden mesec 85 kr.

Štev. 134.

V Ljubljani v torek, 16. junija 1885.

Tečaj II.

Nekaj o doslednosti.

Iz Metlike, 14. junija.

(Izv. dop.)

Slovensko pleme, katero probiva onstran Gorjancev na obrežji Kolpe in Lahinje, hvala Bogu ni omahljivo in veterinarsko, in če se je Belokranjec enkrat ogrel za kako stvar ali osebo, če se je navdušil za kako načelo, ga nihče ne bode premotil v njegovem prepričanju. Smejali smo se tedaj volilci g. prof. Šukljeta vsem napadom, katere smo po „Slov. Narodu“, „Slovincu“ in „Slovanu“ čitali proti nam priljubljenemu in med nami dobro znanemu kandidatu. Niti zmenili se nismo, ko je uboga šestvorica Margherijevih volilcev na dan 2. in zopet pri ožji volitvi na dan 5. junija se tako silno razkoračila ter protest uveljavila proti 24 metliškim volilcem, češ, da jim ne gre volilna pravica v mestni skupini, temveč v skupini kmetijskih občin. Moža, kateri je na čelu stal protivni agitaciji v našem mestu, poznamo do dobrega. Sedaj zna tudi slovenski svet, da nobene veljave nima med našimi meščani. Metličani smo pokazali, da se ne damo komandirati kakor čreda ovac, da imamo svoje samostalne nazore, da smo vsi složni in zjedinjeni, kakor malokatera mestna občina na Slovenskem. Če se je tedaj zljubilo oni neznatni manjšini, ugovarjati volitvi našega poslanca, slobodno ji — pustimo ji to nedolžno veselje!

Ali debelo smo gledali, opazivši brezmejno radost, s katero so protivni nam časniki pozdravljali šepavi protest naše siromašne šestvorice. Z mastnimi črkami so ponatisnili, da je Šukljeta izvolitev nezakonita in da jo bode državni zbor sigurno ovrgele, ker je 24 mož iz Križevske

vasi, Sirkovega Vrha in Vrčic bilo vpisanih med volilci metliškega mesta. In ne dovelj, da so ropotali po domačih listih; ker se tudi med Slovenci vedno nekoliko pisave najde, kateri imajo premalo grošev pod palcem ali preveč prostega časa, raztrosili so to novico tudi po dunajskih časnikih, in kakor so se pri volitvi slovenski pri- staši Šukljeta protikandidata bratili z nemškimi „Schulverein“-ovci, takó so tudi po volitvi „Slov. Narod“, „Slovenec“ in „Vaterland“ pisali v lepem soglasji z listi: „Neue freie Presse“ in „Deutsche Zeitung“, „Tagespost“ in „Laibacher Wochenblatt“. Pač lepa tovaršija, čestitamo!

No, uradna „Laibacher Zeitung“ in „Ljubljanski List“ sta uže z izvrstnim, jasnim in stvarnim uvodnim člankom posvetila skrupulozni go- spodi, in menda ga ni več razsodnega človeka na Slovenskem, kateri bi, prečitajoč ta članek, še dvojil o legalnosti metliške volitve. Nekaj pa slo- vensko občinstvo vender še ne zna, in ta faktum, kateri se razvija iz uradnih spisov, je takó za- nimiv ter takó sijajno obelodani doslednost nekaterih „narodnih“ kričarjev, da ga moramo prijaviti v zadostenje našemu g. poslancu, v obrambo naše gosposke in v pouk in zabavo vsem onim, kateri se še dadó za nos voditi našim strankarskim listom.

Dobro je bila povedala „Laib. Ztg.“, da so Križevčani in Vrščaki od leta 1861 redno volili v skupini dolenskih mest in trgov, kar se tudi natančno ujema z dotičnim volilnim redom. Tega pa menda tudi v Ljubljani niso znali, da so bili le-ti volilci — ne znamo, zakaj — izpuščeni iz volilnega imenika pri državnozbornski volitvi l. 1879 in da jih tedaj nihče drug ni reklamiral nego isti gospod Navratil, kateri je sedaj kumoval pri glasovitem protestu

proti njih volilni pravici!! Tedanja reklamacija omenjenega Margherijevega agitatorja slóve od besede do besede:

„Slavno županstvo

tukaj.

Ko sem danes pregledal volilni list našega mesta, našel sem v njem po mojem mnenji principi- jelne napake, kajti izpuščeni so navlašč vsi prebivalci Križevske Vasi in Sirkovega Vrha, spadajoči v prvi dve tretjini volilcev mestne občine Metlike vsled izkaza pod /., vo- litvena postava za državni zbor pa pravi izrečno v § 7.: „Sind mit Orten, die im Anhang in städtische Wahlbezirke eingereiht sind, andere Ortschaften zu einer Ortsgemeinde vereinigt, so wählen die Wahlberechtigten der ganzen Orts- gemeinde in der Wählerklasse der Städte.“ Križevčani, ki imajo pravico voliti, volijo te- daj po tej postavi z volilci mest, to je z Metličani, tem bolj, ker je znano, da oni ne volijo pri volitvah v deželni zbor s kmet- skimi občinami.

Dovoljujem si reklamirati v odprtem roku iz- puščene volilce . . in predlagam, da se volilni list po mestnem zastopu pregleda in pravično popravi.

V Metliki 13. junija 1879.

Navratil m. p.“

In res, tedanja reklamacija Navratilova bila je utemeljena v zakonu, vsled tega je tudi ob- veljala pri gosposki, in z odloki z dné 21. in 22. junija 1879, šte. 3054 in 3193, dobili so Križevčani in Vrščaki svojo volilno pravico v Me- tliki zopet nazaj, in volili so tedaj, pred šestimi leti, jednoglasno grofa Margherija! Takrat bilo je vse v najlepšem redu, takrat živa duša ni dvojila,

Listek.

Studenec lepote.

(Iz laščine po Luigi Capuana. —k.)

(Konec.)

Kraljičina pa se je podala na pot in je pri- šla v mesto, v katerem je stanoval kralj, čegar sin je hudo bolehal. Vsi zdravniki sveta, in naj- bolj učeni in najbolj izvrstni, niso spoznali kra- ljičeve bolezni. Trdili so, da je zmešan, a bil je po polnem pri zdravi pameti. Imel je le svoje muhe in medlel je vidno, kakor goreč košček sveče.

Nekega dné ležal je kraljevič pri oknu kra- ljevske palače in videl je kraljičino mimo gre- dočo.

— O, kako je ta grda! jaz jo hočem imeti, jaz jo hočem imeti!

Kralj, ministri, doktorji, vsi, so si na vso moč prizadevali, odvrniti ga od te misli, on pa je jo- kal, kričal ter razbijal z nogami.

— O, kako je ta grda! jaz jo hočem imeti, jaz jo hočem imeti.

Kaj je ostalo družega, kralj jo je ukazal po- klicati.

— Deklica, ali hočeš stopiti v mojo službo?

— Rada, veličanstvo.

— Morala bodeš kraljiču streči.

In stregla je kraljiču.

— Grdoba stori to, grdoba stori ono.

Kraljič pač ni drugače ukazoval, in hotel je celó, naj mu krožnike umiva.

Nekega dné dobil je kraljič slast za zelen grah. Tedaj pa je bila jesen. Kje za Boga naj bi dobili grah?

Zelen grah, in zelen grah!

Govoril ni nobene druge besede in branil se je jesti kaj družega.

Kralj bi bil rad plačal zelen grah z zlatom.

Tedaj pa se je kraljičina spomnila čebule.

— Zapovej, zapovej!

— Polen krožnik graha.

In nakrat je bil grah tu. Kraljič pa je jedel, da je bilo veselje, in potem je dejal:

— Meni je bolje.

Nekega dné pa je dobil slast za polžjo pa- šteto. A ni bil čas za to.

— Polžjo pašteto, in polžjo pašteto!

Govoril ni nobene druge besede in branil se je jesti kaj družega.

Kralj bi bil rad plačal polže z zlatom.

Zopet je kraljičina iskala pomoči pri čebuli.

— Zapovej, zapovej!

— Polžjo pašteto.

In nakrat je bila polžja pašteta tu. Kraljič pa je jedel, da je bilo veselje, in potem je dejal:

— Meni je znatno bolje.

— Drugi pot dobil je zopet slast za lasta- vičje meso. A ni bil čas za to, in za Boga, kje naj bi je dobili?

— Lastavičje meso in lastavičje meso!

Kralj bi bil rad plačal lastavice z zlatom.

Kraljičina pa je vzela, kakor navadno, čebulo iz žepa:

— Zapovej, zapovej!

— Lastavičje meso.

da smejo voliti z meščani vred, le zaradi tega, ker so Margherija volili. Danes pa, ker so kakor en mož z vsemi nezavisnimi metliškimi volilci vred stali na strani našega izvoljenca, g. prof. Šukljeja, danes hoče isti, ki se je pred šestimi leti še potezal za njih volilno pravico, jih zopet nazaj pahniti med kmetske občinarje! Ni to čudovita doslednost, in kaj porečete o resnicoljubnosti „Slov. Nar.“ in „Slov.“, katera se z drznim obrazom lažeta, da Križevčani nikoli niso volili v mestni skupini, pri nobeni deželnozborski in državnozborski volitvi, dočim se je njih metliški informator sam v uradni ulogi na to skliceval, da nikoli ne volijo v deželni zbor s kmetskimi občinami?! Taki so naši protivniki, sram jih bodi!

Tukaj sicer nihče ne veruje, da bode ubožna šestvorica Margherijevih pristašev tako drzovita, da bode s svojim protestom nadlegovala visoko državno zbornico. Vender pričakujemo prav mirno njih ukrepe. Zanašamo se na pravičnost državnega zbora; kateri bode razdril vse nakane in spletke ter spoštoval odločno voljo našega naroda, katera se je tako lepo pokazala pri dvakratni volitvi našega državnega poslanca. —a—

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Listi še vedno mnogo pišejo o shodu vladarjev. Oficijozna poročila pravijo, da bode Aleksander III. obiskal cesarja Frana Josipa. Sešla se bosta baje začetkom meseca septembra na gradu Zakopi v severni Česki. Cesar Viljema pa pride baje v teku meseca junija na avstrijska tla, če mu bode zdravje in posli dopuščali. Zdaj okrevaj je uže cesar toliko, da mu je možno opravljati najpotrebnejše posle. Shod ta bi sicer ne imel posebnega političnega pomena; evropski mir, kateri se je sklenil v Skjernjevicah in trocarska zveza bi se le še bolj utrdila.

Poročali smo uže, da se bodo podrobne razprave o pogodbi med Avstrijo in Ogersko pričele še le koncem meseca septembra, vender se bode sešel baje uže začetkom meseca julija **vkupni ministerski svet**, kateri bode skušal doseči sporazum v onih načelnih vprašanjih pogodbe, od katerih je zavisna smer podrobnih obravnav. Odpoved carinske in trgovinske pogodbe se za zdaj še od nobene strani ne namerava; obe vladi se je boste poslužili pač kot slednjega orožja.

Vodje **Zjedinjene levice** sklicali so na prihodnjo nedeljo, dné 21. t. m., svoje pristaše v posvetovanje, kako se bodo organizovali v bodočem državnem zboru. Govori se, da se bosta najbrže ustanovila dva kluba, katera bosta v isti zvezi med seboj, kakor klubi desnice. Levičarji nameravajo tudi izvoliti parlamentarno komisijo, kakor jo ima avtonomistična stranka.

Pred kratkim omenili smo uže, da so **avstrijski trgovci z lesom** opozorili vlado, kako škod-

ljiva je povišana nemška carina na les za našo trgovino z lesom. Tretji del produktivne zemlje v Cislitvaniji — 9,27 milijonov hektarjev — je gozd. Za predelovanje lesa je 8150 žag, med njimi 300 žag na par in 35 000 samosvojnih obrtvalcev, pri katerih dobiva posel obilo delavcev.

Tuže dežele.

Včeraj poročal je brzjav iz **Berolina**, da je umrl princ Friderik Karol v Klein-Glienice. Friderik Karol bil je jedini sin princa Karola, dné 21. januarja 1883 umrlega brata cesarja Viljema, bil je poročen z princesinjo Marijo Ano. Pokojni princ udeležil se je vojsk v letih 1864., 1866. in 1870/71.; v slednji vojski oblegal je Metz ter ga primoral, da se je dné 27. oktobra s 173 000 možmi, 3 maršali in 6000 častniki udal. Pokojnik užival je navzlic svoji strogosti pri vojakihi veliko priljubljenost. V januarju l. 1883. potoval je v Egipt in v Palestino. Zapustil je tri hčere, Marijo, vdovo princa Henrika Nizozemskega, Elizabeto omoženo s princem Henrikom Oldenburškim in Luizo Margareto, omoženo s princem Arturjem Britanskim, in jednega sina Friderika Leopolda.

Angleška dobila bode torej nov kabinet. Salisbury sprejel je ponudbo, da sestavi nov kabinet in marquis umeje ceniti težave, katere ga čakajo. Vender se Salisbury ni zavezal, sestaviti nov kabinet brez pogodbe; njegova glavna pogodba je, naj večina dolenje zbornice konservativni kabinet pred volitvami v parlament ne napada. O programu nove vlade se danes pač z gotovostjo ne more še govoriti. Afgansko vprašanje se bode pač tako rešilo, kakor bi se bilo pod liberalnim ministerstvom. Misli pa se, da bode novi konservativni kabinet posebno gledal na to, da se Anglija približa Nemčiji in se doseže sporazumljenje s Francijo; na vnanje pa se pričakuje odločna politika v Egiptu.

Angleži kažejo zdaj resno voljo zapustiti **Sudan**. Angleška vojaška oblastva v Kahiri so pričakovala, da bode prvi vojaški oddelek okolo 18. junija dospel v Wady-Halfo in da pride za temi vsak teden po 1800 mož. Pešpolki ostanejo čez poletje v garniziji v Wady-Halfi, Korosku, Asuanu, Kahiri in Aleksandriji; jeden del poslal se bode v Malto, Gibraltar in v Angleško. Kakor se zdaj kaže iz naredb, tičočih se vojaštva, nameravajo v Londonu v jeseni zopet pričeti akcijo. To se razvidi tudi iz besedij, katere je govoril general Wolseley v slovo tamošnjemu indijskemu oddelku. General je namreč izrazil svoje obžalovanje, da mora ta oddelek iz službenih ozirov še tam ostati ter je dodal, da je uverjen, da bode oddelek skazal se v jeseni vrednega svojega dobrega glasu.

Angleški listi poročajo, da je **Mahdi** v ozemlju okolo perzijskega zaliva razširil mnogo oglasov v arabskem jeziku, v katerih naznanja svojo na-

mero; da hoče osvojiti si Egipt in Arabijo. Če bodo ti oglasili naši v narodu isti odmev, kakor se nadeje Mahdi, bode zelo nevaren postal, osebito za Turčijo.

Domače stvari.

Nameščenje župana ljubljanskega.

V dodatek včerajšnjega poročila o instalaciji gosp. župana Petra Grassellija podajamo v sledečem govor gosp. deželnega predsednika barona Winklerja in odgovor g. župana. Gospod deželni predsednik je govoril: „Preblagorodni gospod župan!

Vam je došla visoka čast, da ste na podlagi zupanja Svojih someščanov po milosti presvitlega Vladoarja zopet poklicani, voditi upravo lepe stolice kranjske. Sprejmite torej mojo srčno čestitko z voščilom vred, da bi bilo Vaše prizadevanje in delovanje v težavni Vaši službi vselej vspešno in blagonsno.

Slavnemu mestnemu zastopu pa voščim, da bi pri svojem posvetovanji vselej bistroumno spoznaval pravo korist mesta ljubljanskega, in da bi se — kar sem sicer uže pri nastopu svoje častne službe na Kranjskem vsem občinam nasproti poudarjal — njegovi sklepi vsigdar opirali na postavo; kajti natančno izpolnovanje postav je najtrdnejša podlaga avtonomiji občinski.“ (Na to nadaljeval je gosp. deželni predsednik v nemškem jeziku.)

Pri tej priložnosti ne morem si kaj, da ne bi živo obžaloval, da pogrešam v tem častitem zboru zastopnikov precejšnjega dela mestnega prebivalstva, nemškega namreč; kajti ni dvojbe, da se nahajajo tudi v sredi tega dela prebivalstva patrijotični, inteligentni in izvrstni možje, ki bi bili poklicani, v družbi z Vami, posvetiti svoje moči, občini na dobro in njenim interesom v prosoh.

Dokler tukaj še ni teh zastopnikov, pripada, častiti moji gospodje, Vam samim zelo važna in težavna naloga, občinske zadeve smotru primerno opravljati. Prepričan sem, da se boste te naloge držali z udanostjo, z gorečnostjo in vstrajnostjo, da na ta način ustrezete željam in nadam prebivalstva ter opravite zaupanje, ki se stavi v Vas. Ako bi v ta namen potrebovali vladine podpore, bodite uverjeni, da Vam vlada rada ponudi roko in da Vas bode, ako bi to želeli, radovoljno podpirala, kolikor se to storiti da v soglasji s postavo.

Na to je poprijel g. župan besedo ter se v toplih besedah zahvaljeval, da je Nj. veličanstvo presvitli cesar blagovolil potrditi njegovo izvolitev; prosil je gospoda deželnega predsednika, da izvoli to njegovo zahvalo sporočiti na Najvišjem mestu. — Gospod župan omenjal je na dalje, kako težaven je posel župana, da ga more le tedaj vspešno spolnovati, če dobi od vseh strani blagovoljne, prijateljske podpore. Važno nalogo ima rešiti mesto ljubljansko osebito v zdanjem času. Stori se je uže mnogo, da je Ljubljana olepšana, da privabi v svojo sredo tujce, da pridobi ona sredstva, katera so neizogibno potrebna za napredek in blagor ljubljanske občine. Stori se uže mnogo, a obilo dela

In nakrat je bil polen krožnik lastavičjega mesa tu. Kraljič pa je jedel, da je bilo veselje, in potem je dejal:

— Zdaj mi je po polnem dobro.

In v resnici je bil čvrst in rudeč in poln, kakor nikdar prej, da, vedel ni nič več, da je bil kdaj bolan. In nekega dné, ko je videl kraljičino, zaklical je:

— O, kako je grda. Kdo pa je? Takoj mi jo odpodite.

Kraljičina pa je jokajoča odšla: nje nesrečna usoda je tako hotela.

Tedaj pa je srečala starko z vrečo.

— Kaj pa se je zgodilo, hčerka?

In pripovedovala jej je v kratkih besedah vse, kar se je zgodilo.

— Potolazi se, hčerka, jaz ti bodem uže pomagala, le pojdi z menoj.

In peljala jo je pred votlino.

— Poslušaj. Tam notri je studenec lepote. Kdor se umeje z jednim skokom v njem potopiti, postane lep kakor samo solnce. In zdaj dobro pazi: ta votlina ima štiri prostore. V prvem je

zmaj; vrzi mu čebulo v žrelo in pustil te bode mimo. V drugem je orjak, pokaži mu nožičevo ostrino in pustil te bode mimo. V tretjem je lačen lev: ko ti pride nasproti, pozvoni s svojim zvončkom in tudi on ti ne bode zakrivil lasu. A čisto nič se ne smeš bati, drugače z bogom! lepa bodeš in izgubljena. V četrtem prostoru je studenec lepote. Koj ko bodeš vstopila, moraš, ne da bi se samo jeden trenotek obotavljala, skočiti vanj in se potopiti.

Kraljičina je vstopila. In glej, uže jej pride zmaj nasproti in odpre svoje orjaško žrelo, kakor bi jo hotel jedenkrat požreti. Ona pa mu je vrgla v žrelo čebulo, in zvil je rep, se vlegel proč ter zaspal.

In šla je dalje. In glej, uže jej pride tudi nasproti orjak, grozno tuleč in s piko mahajoč. Ona pa mu je pokazala nožičevo ostrino in podal se je nazaj, sesedel se je v kot in njegovi udje so se tresli straha in groze.

Kraljičina pa je šla vedno dalje. In glej, uže jej pride tudi nasproti lev s široko odprtim gobcem, rjoveč, da se je tresel zrak. Ona pa je po-

zvonila z zvončkom in nakrat je stala pred njo nebrojna čreda kozá. Lev pa se jih je lotil in umoril jedno kozo za drugo.

Ona pa je šla dalje. Komaj je ugledala studenec, skočila je uže vanj, ne da bi se obotavljala le jeden trenotek, ter se potopila. In zdaj je uže čutila, da se je popolnem spremenila. Sama sebe ni več spoznala, in odkar stoji svet, ni še nikdo videl take lepote.

Vrnila se je v mesto, kjer je bil kraljič, in najela si je hišico nasproti kraljevi palači.

Kraljič jo je ugledal in bil je kar očaran.

— O kako lepa, o kako lepa! Če bi bila kraljevskega stanu, vzel bi jo za soprogo.

Kralj, kateri je ljubil svojega sina kakor svojo očesno punčico, poslal je ministra k njej vprašat, če je kraljevskega stanu.

— Da, gotovo. A če me kraljič hoče imeti, podariti mi mora tri reči.

— In katere reči?

— Zlatega petelina greben, zamurskega kralja kožo in ribico brez žolča, potem bodem njegova soproga; če je za to voljan, ima tri leta časa.

še čaka, za mesto mora se še mnogo storiti v zdravstvenem oziru. Šolstvo naklada posebno v novjšem času Ljubljani velika bremena, osebno zdaj ko je avtonomna dežela vzela avtonomni občini privilegij, katerega je uživalo mesto mnogo let; Ljubljana pa je vedno skrbela za šolstvo, in tudi zdaj, ko so se jej naložila nova bremena, ne bode se jej zmanjšala ljubezen do razširjanja in pospeševanja šolstva. Vse te in druge važne naloge pa bode le tedaj množno vredno izpolniti, če se bode ravnalo po besedah presvitlega vladarja: *Viribus unitis!* Le zjedinjenimi močmi možno bode storiti kaj blagousnega za mesto ljubljansko. Gospod župan pozivlje čestite mestne odbornike, vse prebivalstvo ljubljansko naj bi se ravnali po tem galsu. Gospod župan je sklenil: „Svojega govora ne morem skleniti nego z besedami „slava!“ našemu presvitlemu vladarju Franu Josipu I.“ (Ves zbor zaklical je navdušeno trikratni „slava!“)

Na to zapustil je gosp. deželni predsednik baron Winkler dvorano; spremil ga je gosp. župan Grasselli, podžupan Petričič in deputacija odbornikov. V dvorano vrnivšemu županu čestitali so mestni odborniki, mestni učitelji in duhovenstvo.

Slavnost skončala se je o polu 12. uri.

— (Peta javna dobrodejna tombola,) katera se je vršila v nedeljo popoldne na Kongresnem trgu, bila je dobro obiskana, udeležilo se je okoli 5000 oseb. Prvo tombolo zadela je štev. 50, drugo štev. 52. Pet tern po 5 gld. dobili so: Ana Lubey, uradni sluga Klopčič, Šustersič, Vernik in Macini; štiri kvaterne po 10 gld. so dobili: Mallitsch, Kulhanek, dijak Gnjezda, Aleš in Reich (slednja dva sta delila dobitke); tri činkvine po 20 gold. so dobili: Detelja, Schuster, sama, in Arevoj, Marbota in Jerina. So si delili dobitke. Prvo tombolo v zlatu in srebru v znesku 100 gold. so dobili: gospa Poljanšek in Breskvar, katera sta delila dobitke; drugo tombolo v znesku 50 gld. sta dobila: železniški čuvar Dornik in poštnega uradnika sin Vidic, katera sta si delila dobitke.

— (Občinska volitev.) Na mesto zaradi bolezni odstopivšega župana Jarneja Jana bil je v občini Mekine pri Kameniku županom voljen Hugo Kronabethvogel, posestnik v Godiču.

— (Duhovenske spremembe v lavantinski škofiji.) Gosp. F. Vihar pride za provizorja v Studenice; gosp. J. Kotnik k sv. Juštu na Kozjaku; gosp. Hermann Venedig, novinec križevniškega reda gre za kaplana v Ormož.

— (Iz postojinskega okraja) se poroča: Učiteljska konferencija za naš okraj bode letos v 8. dan julija v Postojini. Zborovanje se prične ob polu deseti uri s sledečim vzporedom: 1.) Volitev dveh zapisničarjev. 2.) Nadzornikovo poročilo. 3.) Sestava podrobnega načrta in navoda za pouk v realijah z ozirom na postavo z 2. maja in ministerijalne naredbe z 8. junija 1883. 1. ter z ozirom na potrebe v našem šolskem okraju: a) Za nerazdeljene enorazrednice. (Poroča gosp. učitelj G. Grossmann.) b) Za razdeljene enorazrednice. (Poroča g. učitelj Punčuh.) c) Za nerazdeljene

dvorazrednice. (Poroča g. nadučitelj Kalin.) d) Za razdeljene dvorazrednice. (Poroča g. nadučitelj Arko.) e) Za trirazrednice. (Poroča g. nadučitelj Zarnik.) f) Za četrterazrednice. (Poroča gosp. nadučitelj Kavčič.) Dotična izdelavanja so vpslati do 10. dne junija t. l. stalnemu odboru v pregled. 4.) Kratka, jedrnat in temeljita splošna razprava o šolski higieni (zdravstvu). 5.) Poročilo knjižnične komisije o okrajni učiteljski knjižnici. 6.) Volitev knjižnične komisije in stalnega odbora.

— (Izpred porotne sodnije.) Včeraj popoldne stal je pred porotniki 34letni kaznjeneec na ljubljanskem Gradu, Gašper Požar iz vipavske doline, zatožen zločina poskušane umora. Gašper Požar obsojen je bil uže pred ljubljanskimi porotniki zaradi zločina roparskega umora, zločina žaljenja Nj. veličanstva, zločina žaljenja članov cesarske obitelji in motenja vere v dosmrtno hudo ječo. V zaporu se je Požar obnašal zelo neubogljivo, češ, da ga bodo zaradi tega poslali od tu v kaznilnico v Gradiško. Požar napal je dva nadzornika kaznjencev; jednega, nadzornika stražnikov Valentina Leskovca, je dne 7. aprila t. l. hudo ranil z nožem; rana bila je nevarna. Požar je trdil, da je Leskovec sam pal na nož, ko je njega držal drug nadzornik za roko. Porotniki so spoznali Požara krivega poskušane umora in obsojen je bil: vsak tretji mesec samozapor in dva dneva v meseci temnico in trdo ležišče.

— (V smrt obsojen) bil je včeraj popoldne pred ljubljanskimi porotniki Jakob Mežan, kateri je dne 14. aprila t. l. pri „Pekovskem križu“ blizu sv. Krištofa na Dunajski cesti napal hlapca Jakoba Prosena ter nad njim izvršil roparsk uboj.

— (K samomoru davkarja Roseta.) Iz Kostanjevice se nam piše: „Ljubljanski List“ opomnil je zadnjič, pišoč o samomoru tukajšnjega davkarja, da je ta dejanje doprinesel najbrže v trenutku, ko se mu je v glavi zmešalo. Ta slutnja bila je po polnem opravičena, kajti pri raztelesenji konstatovano se je, da je bil res na umu bolán.

— (Prazen strah.) Iz Kranja se nam poroča: Včeraj zjutraj zmanjkala sta tu v bližini nekemu posestniku dva vola. Nenadno je nastala govorica, da ja je ukrala „neznana tolpa roparjev“. Naznanila se je domnevana tatvina brzojavno žandarmerijskim postajam in ljubljanski policiji. Tu pa se ni izvršila nikak tatvina; vola izgnal je iz hleva, ko ni bilo ljudi blizu, porednež, a čez dve uri prignal ja zopet nazaj. Vidite, tako nastane prazen strah „pred roparji“, in med svetom se razširi govorica o tatvini, predno je znan istinit dogodek.

— (Zasulo ga je.) Iz Celja se poroča: Dne 10. t. m. delal je sekač Josip Mrzu iz Trebovlj v premogokopu v Ojstrem, zasul pa ga je nenadno premog; dobil je tako hude rane, da je čez pet minut zdihtil dušo.

— (Požarna kronika.) Iz Vrhnike piše se nam z dne 11. junija: Danes okoli poludasetih pred poludnem nastal je ogenj v hiši Mihe Šustersiča v Butajnovi, ki je v kratkem upepelil vse hišno in go-

spodarsko poslopje. Zgoreli so tudi trije prašiči in mnogo sená, slame in žita. Vsa škoda ceni se na 800 gld. Zavarovan bil je pa poškodovani za 650 gld. Ogenj nastal je baje po dimniku. — Iz Šent Vida nad Ljubljano se nam piše z dne 15. junija: Včeraj okoli polu treh popoldne nastal je v hlevu Jakoba Vagaje v Stanežičah ogenj, ki se je hitro razširil na bližna poslopja. Pogoreli so trije posestniki, in sicer razen gori omenjenega Vagaje, Valentin Mrak in Andrej Zaletal. Prvi ima škode 1300 gold.; zgorela mu je tudi jedna krava in gotovega denarja za 100 gold. Mrak ima škode 1260 gold. in Zaletal 1150 gold. Zavarovani bili so vsi trije. Na pogorišče prihitela je bila tudi ljubljanska požarna bramba. Od požarov se nam nadalje poroča iz Gerčečje Vasi v krškem okraju, kjer je dne 10. t. m. zgorela koč in bližnji svinjak Franu Verhovšku, tako, da ima škode za 180 gold. Potem iz Studenca v ljubljanski okolici, kjer je dne 11. t. m. nastal ogenj na žagi Josipa Škrabarja in solastnikov ter jo v kratkem upepelil. Zažgali so tu otroci. Iz Mokronoga pa se nam piše, da bi bil dne 10. t. m. tam nastal kmalu večji požar, ako bi ne bili o pravem času pogasili ogenj, ki je bil nastal v dimniku pri hiši trgovca Jos. Erratha.

— (Razpored koncerta „Slovanske Čitalnice v Trstu“) dne 20. junija. — 1.) Horny: Popotnica po slov. narodnih pesnih; svira vojaška godba. 2.) Iv. pl. Zajc: Ouvertura k operi „Mislav“; svira vojaška godba. 3.) Tovačovsky: „Bože živi“; poje zbor. 4.) Thomas: Romanca iz opere „Mignon“; svira vojaška godba. 5.) I. Bendl: „Svoji k svojim“; zbor. 6.) Meyerbeer: „Fackeltanz“; svira vojaška godba. 7.) I. Kocijančič: „Oblačku“; zbor s samospévom in z dvospévom. 8.) Balfe: Duett iz opere „Ciganka“; svira vojaška godba. 9.) I. pl. Zajc: „Zrinski Frankopan“; zbor. 10.) Ambroz: Potpourri „Operettenschau“; svira vojaška godba. — Po dovršenem koncertu bode ples. — Začetek ob 8. uri zvečer.

Narodno-gospodarstvene stvari.

Poštna hranilnice.

(Dalje.)

II. Vložnik mora o prvem vlaganju svoje ime in svoj priimek zapisati na določeno, v to mesto 3. strani vložne knjižice ter pristaviti: svoj poklic (svoje zvanje) ali delo, s katerim se bavi, kraj, dan, mesec, leto svojega rojstva, kakor tudi kraj, kjer stanuje, in svoje stanišče. Prosto mu je, o tej priliki povedati nadpis (adreso), ki utegne biti različen od njegovega stanišča — in pod tem bode mu se vročevalo vse, kar od poštne-hranilnične urada nanj pride. Dalje mora vložnik svojeručno podpisati „protipis“, kateri je v vložni knjižici. Tudi si lahko izbere „geslo“, ki se bode v potaji imelo, ter zapiše na določeno mesto protipisa.

Le to ima to moč, da zamore po tem vračilo prejeti samo ta, kateri to geslo (gaslo) pové; s tem bode

— Dobro. Hranite jo. Jaz pričakujem še ribe brez žolca.

Ta bila je gotovo najtežja naloga. Izmed toliko tisoč rib ravno ono brez žolca potegniti? In bilo je na vsak način treba.

Kraljič vzel je palico, trnik in vabo, in sel je na obal morja. Tu sedel je mesece in mesece; izgubljen trud! Do treh let pa je manjkalo samo še osem dnij.

Slednji dan izvlekel je malo, neznatno ribico. Sreča mu je bila mila: bila je ribica brez žolča.

— Dobro, dejala je kraljičina, hranite jo. In zdaj pošljite k mojemu očetu, kralju. Kajti brez njegove volje se ne omožim.

Poslali so poslanca tjá, ta pa se je kmalu vrnil.

— Kralj je dejal, da smo blazni. Njegova hči je pri njem, in vsakdo jo lahko tam vidi.

— Torej si se z nami šalila.

In vrgli so jo v ječo.

V žepu imela je samo še zvonček in pričela je krčevito zvoniti. Takoj prišla je koza.

— O draga, mala moja koza! glej, kako daleč sem prišla! Ti jedina si mi v rešitev!

— Vzemi to zelišče, prezveči je dobro in obdrži v ustih.

In ko je kraljičina tako zvečila, postala je grda in nerodna kakor nekdanj.

— Da postaneš zopet lepa, kakor nekdanj, treba ti je samo zelišče iz ust pluniti. Zdaj vstani in pojdi tiho za menoj.

Tako prišli sta iz ječe, ne da bi bile zapazile straže niti ječar. Kraljičina pa je šla naravnost k svojim roditeljem. Ko so jo ti ugledali, so takoj uvideli, da so bili goljufani. In ko so čuli o goljufiji onega moža in one žene, ukazali so ja takoj zapreti in vreči z njijino hčerjo vred v ječo.

Zdaj pa je plunila kraljičina zelišče iz ust in stala je pred njimi zopet v vsej lepoti in odkar svet stoji, ni nikdo videl take lepote.

Takoj poslali so po kraljiča, obhajali so ženitovanje in tako sta živela do konca življenja veselo in zadovoljno.

Kraljič podal se je takoj iskat greben zlatega petelina, kateri je živel v gozdu, ki pa je bil zaradi v njem bivajočih roparic na slabem glasu. In potem je bila še jedna nevarnost, kajti, kdor je čul petelina peti, moral je neprizanesljivo umreti.

Po tisoč in tisoč nevarnostih našel je kraljič konečno na nekem drevesu zlatega petelina. Nametil je in ga ustrelil. In zmagovalac se je vrnil domov.

— Dobro, dejala je kraljičina. Hranite ga. Jaz pričakujem še kože zamurskega kralja.

Zamurski kralj pa je bil kar grozovit. Z njim bi se tudi najhrabrejši vojak meriti ne bil mogel. Kraljič ga je pozval na boj; on mora imeti kožo zamurskega kralja.

— Naj le pride pónjo.

Bojevala sta se z meči in zamurec je kraljiča hudo obdelal; konečno pa je ta imel srečo, da je nasprotnika zadel naravnost v srce.

Zamurec bil je mrtev in kraljič mu je potegnul polagoma kožo z života in nesel jo je kraljičini.

še bolje zagotovljeno, da se vračilo dá samo temu, kdor ima pravico do njega.

Poleg tega pa si je gesla imetelj s tem na dobičku ter lahko brez nadaljnjih formalnosti tretje osebi pooblastilo, na mesto njega vzdigniti kako izplačilo, dá prosto s tem, da geslo in svoj podpis na dotično tiskanico dene.

Vložnikom, kateri imajo domovinski list, delavske ali poselske bukvice, sme, če ne znajo pisati, poštni služnik biti za pričo (svedoka).

III. Sme se tudi kaj za koga drugega vložiti. V tem slučaju mora „položnik“ svoje ime podpisati na protipisu in v vložni knjižici.

Vračila se dotle opravljajo položniku na njegov podpis in ne vložniku, dokler le ta ne dá vzprejeti svojega podpisa namesto položnikovega.

IV. Vsak vlog mora poštni služnik, kateri ga prejme, precej vpisati v vložno knjižico ter se mora le ta vpis v knjižico opremiti z dnevnim pečatom biralnice (c. kr. poštne urada) in podpisom poštne služnika. Vložniki naj, predno odidejo iz urada, po tanko pregledajo vpise v vložni knjižici ter se prepričajo, da je vse prav vpisano. Vložne knjižice naj si oni sami osebno hranijo.

Varnost vlogov pri pošto-hranilničnem uradu se pa posebno s tem bolje poviša in zagotovi, da se plačila vrše samo na podpis vložnika (položnika) ali njegovega svedoka (če namreč vložnik ne zna ali ne more pisati), ali pooblaščenca, kar ima svojo pomembo tedaj, ko bi se knjižica izgubila ali ko bi jo kdo zmaknil.

Poleg potrdila o prejemu, katero vložniki v svojih knjižicah od poštne služnika dobivajo, pošilja jim pošto-hranilnični urad na Dunaji za vsak vlog še posebno „prejemno potrdilo“. Ako bi to „prejemno potrdilo“ v 14. dneh vložniku ne došlo, ali če bi isto kazalo kako pomoto gledé iznosa ali imena, ali kakor si koli drugače bodi vzbujalo kak pomislek, to naj vložnik „reklamirajo“, ki je v vložni knjižici, iz nje odtrga, popiše, kakor slučaj nanese, v priskrbljen zavitek dene ter kot priporočeno (rekomandirano) pismo na pošto-hranilnični urad na Dunaj pošlje.

V. Dopisovanje vložnikov na tiskanicah, ki jih izdaje pošto-hranilnični urad, tako s pošto-hranilničnim uradom samim, kakor tudi s c. kr. poštnimi ravnateljstvi in biralnici (c. kr. poštnimi uradi) je vselej poštne prosto, tudi če gre za priporočeno pismo.

Ali ta ugodnost se ne uporablja na poslatve državnih papirjev niti na novce (denarje), ki se pošiljajo vsled tega, ker so bili taki papirji prodani ali ker so se obrestni od njih potegnile. V teh slučajih treba je opravljati propisano pošto pristojbino.

Vse vloge, ki jih vložniki, njihovi zakoniti zastopniki ali pooblaščenca v rečeh pošto-hranilnične službe namerijo na pošto-hranilnični urad, na poštna oblastva in njihove organe in takisto tudi prenosijo pošto-hranilničnih vložnih knjižic, prosti so štempla in pristojbin.

Dohodki, ki jih imajo vložniki iz pošto-hranilničnih obresti, oproščeni so dohodarine in vsakega davka, kateri bi kdaj utegnil na nje mesto priti.

(Dalje prihodnjič.)

Izjava.*

Uvodni članek „Slovenskega Naroda“ št. 129. t. l. govori o tukajšnjem učitelji, da je „nedavno rekel, da je Avstro-Ogerska b“ Ker je podpisanemu natanko znano, kako je ta govorica nastala, šteje si kot dolžnost v obrambo vseskozi poštenega značaja z vso odločnostjo izjaviti, da dotični g. učitelj onega stavka ni nikedar izrekel kot lastno mnenje, ampak omenil ga je le kot izrek nekega drugega, ter ob njem izrekel zaslužno grajo. Poročilo „Slov. Naroda“ je tedaj po polnem neresnično zasukano. Da pa je ta list to objavil, obžalovati je tem bolj, ker bi se dalo spričati, da urednik njegov sam najbolje vé, kedo je dotični žalilni stavek kot lastno mnenje izrekel.

Sicer pa rad še pristavljam, da „Slov. Narod“ ne bode mogel potem resnice vzeti spoštovanje, katero dotični učitelj v odličnih — in bodi si politično nasprotnih krogih, neomejeno uživa.

V Krškem, 14. junija 1885.

Ivan Lapajne.

* Za vsebino tega dopisa uredništvo ne prevzame nikake odgovornosti.

Odgovorni urednik J. Naglič.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Metković, 14. junija. Prvi vlak novozgradjene železniške proge Mostar-Metković odpeljal se je včeraj zjutraj ob 8. uri v Mostar.

Pariz, 15. junija. Admiral Courbet je umrl.

London, 15. junija. Górenja in dólenja zbornica sta se do petka preložili; tedaj mēni Salisbury, da bode mogel poročati zbornicama o položaji.

Madrid, 15. junija. Predvčeranjim je tu umrlo 6, v Valenciji 10 oseb za kolero. 80 odstotkov obolelih umrje. V Murciji vlada velik strah pred kolero.

Telegrafično borzno poročilo

z dné 16. junija.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	82.50
„ „ „ srebri	83.20
Zlata renta	108.60
5% avstr. renta	98.65
Delnice národne banke	859.—
Kreditne delnice	288.60
London 10 lir sterling	124.20
20 frankovec	9.85 ²
Cekini c. kr.	5.86
100 drž. mark	60.90

Tuji.

Dné 14. junija.

Pri Maliči: Berner, Part, Winkler, trgovci, z Dunaja. — Pliciola, uradnik, iz Sežane. — Millatonich, uradnik, in Conigliaro, lesotrzec, iz Trsta. — Wunder, vodja, iz Zagreba. — Wohl iz Kočevja.

Pri Slonu: Borisavljevich iz Turčije. — Botschen iz Lipe. — Träger iz Berolina. — Jaksch, z Dunaja. — Müller, nadinženér, iz Prage. — Jerovšek iz Bistrice.

Pri Južnem kolodvoru: Lebowitsch, trg. potov., z Dunaja. — Jelletich, trgovec, iz Lipoglave. — Geršnich iz Colmo. — Tieg, okr. gozdár, s soprogo, iz Krvave Peči.

Umrli so:

Dné 15. junija. Leopold Kostelac, črevljarjev sin, 7 mes., Križevniške ulice št. 7, črevesni katar. — Fran Železnikar, delavčev sin, 6 l., Križevniške ulice št. 9, jetika.

V civilni bolnici:

Dné 13. junija. Marija Steinmann, delavčeva hči, 11 mes., melectasis pulm.

Dné 14. junija. Josip Vovk, črevljár, 39 l., tuberkuloza.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm
15. junija	7. zjutraj	738.24	16.8	bzv.	jasno	
	2. pop.	735.10	27.8	jzpd. sl.	>	0.00
	9. zvečer	734.70	19.4	>	>	

V knjigarni

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg
na Kongresnem trgu št. 2

dobiva se: (90) 5

Ljudska knjižnica.

Do sedaj je na svitlo prišlo 10 zvezkov, kateri posamič veljajo 6 kr., po pošti 8 kr.

Zaloga zemljevidov

c. kr. generalnega štaba.

Mera 1 : 75000.

Listi so po 50 kr., zloženi za žep, priplejeni na platno po 80 kr.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg-ova

knjigar na v Ljubljani.

V založništvu našem izšla je na svitlo knjiga:

Saljivi Slovenec.

Zbirka najboljših kratkočasnic iz vseh stanov.

Nabral

Anton Brezovnik
učitelj.

12 pol v 8. Mehko vezana stane 60 kr.,
franko po pošti 65 kr.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg
knjigotržnica v Ljubljani.

Poddružnica c. kr. priv.

avstr. kreditnega zavóda za trgovino in obrt v Trstu.

Novci na obrestovanje

v bankovcih	
za 4 dni odpovedbe	3 1/4 od sto
„ 8 „ „	3 1/2 „ „
„ 30 „ „	3 3/4 „ „

v Napoleondorih	
30dnevna odpoved	3 od sto
3mesečna „	3 1/4 „ „
6 „ „	3 1/2 „ „

Oddelek za giro

v bankovcih 2 1/2 proc. obresti za vsako vsoto,
v Napoleondorih brez obrestij.

Nakazila

na Dunaj, v Prago, Budimpešto, Brno, Opavo, Levov, Reko, dalje v Zagreb, Aráđ, Gradec, Sibinj, Inomost, Celovec, Ljubljano in Solnograd so brez stroškov.

Kupovanje in prodaja

deviz, vrednostnih papirjev in inkaso-kuponov po 1/8 proc. provizije.

Posojila

na porošvena pooblastila (warrants), pogoji po dogovoru;
proti dovoljenemu kreditu v Londonu ali Parizu 1/2 proc. provizije za 3 mesece;
na vrednostne papirje (efekte), 6 proc. obrestj na leto do svote 1000 gld.,
za večje svote vsled specialnega dogovora. (69) 36—5

V Trstu dné 1. oktobra 1883.

Zavratnikov

vsake fasone, barve in kakovosti; kakor znano, je

največja zaloga
in najceneje nakupovanje

pri (59) 7

J. C. Hamann-u

Mestni trg.

Štajerski deželni zdravilni zavód

Rogatec - Slatina

na

Spodnjem Štajerskem

postaja južne železnice: Poličane.

Znamenita kislina trpke (glavberjeve) soli, jeklene kopelji, zdravljenje z mrzlo vodo in mlekom. Indikacija: Obolenja prebavljivih organov. — Komfortabelni nastanek.

Sezóna od majnika do meseca oktobra.

Obrazi in naročbe na stanovanja so pri ravnateljstvu. (46) 10—7

Tiskata in zalagata Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.